

Militærvæsen og Krig, og vi som Følge deraf helst ville gaa til en almindelig Afvæbning, hvis den var gennemførlig i Øjeblikket, have vi dog noget andet paa vort Program, idet vi forlange de staaende Hære afløste af et almindeligt Folkeværn. Det er blevet sagt og sagt flere Gange, at naar vi dog skulle have noget i vort Land, som skal være et Værn, kunne vi lige saa godt beholde det, vi nu have: en staaende Hær udgaaet af den almindelige Værnepligt. Men det er en fejl Opfattelse, der her gør sig gældende, og naar der i saa Henseende er henvist til Svejts, har mit Partis Ordfører allerede under Finanslovens 2den Behandling gjort opmærksom paa, at man i ingen Henseende kan sammenligne Forholdene i Svejts med Forholdene her i Landet. Vor Ordfører gjorde gældende, at Svejts's geografiske Beliggenhed, og dets naturlige Forhold i det hele muliggjorde et langt intensivere Forsvar end vort spredte Ørige. Men hertil kommer noget andet, som jeg stærkt vil pointere, og det er, at alt, hvad der ydes i Svejts til Folkeværnet, ydes i Henhold til Flertallets Beslutning. Det er efter min Opfattelse noget helt andet end, hvad der her er foregaaet ogsaa efter Systemskiftet, altsaa selv medens det nuværende Flertal og dets Regering har haft Magten. Thi da vi behandlede Forslaget om de 5 Mill. Kr. til Kanoner, havde det efter min Mening været Flertallets Pligt at ræsonnere saaledes — og jeg gjorde indtrængende opmærksom derpaa under Behandlingen af denne Sag. — I Henhold til alt, hvad der er sagt og skrevet om vort Forsvarsvæsen er den store Bevilling der nu kræves, af en saadan Beskaffenhed, at vi maa henvise den til Undersøgelse af den Forsvarskommission, som nu er bebudet, idet vi maa gaa ud fra, at ifald denne Bevilling paa 5 Mill. Kr. skulde til almindelig Afstemning i den danske Befolkning, vilde den ikke blive vedtagen. Der er meget faa af de herværende Repræsentanter, der tro paa, at den vilde blive vedtagen. Jeg er overbevist om, at den aller største Del af Repræsentanterne her vil give mig Ret, naar jeg hævder, at en Bevilling paa 5 Mill. Kr. paa dette Tidspunkt ikke vilde blive vedtagen ved en almindelig Folkeafstemning saa meget mere, som man jo har dette at henvise til, at Regeringen havde bebudet Nedsættelsen af en Forsvarskommission, der skulde tage alt, hvad der vedrørte vort Forsvarsvæsen under Overvejelse.

Der er endvidere den Forskel paa en staaende Hær og et Folkeværn, at medens de staaende Hære altid kunne anvendes af Magthaverne og ere blevne anvendte hidtil til at berøve Folket dets erhvervede Rettigheder eller til at modsætte sig berettigede Krav, som Folket stiller, er et Folkeværn altid en Borgen for, at Folkets Frihed vil bevares, og at Folkets Rettigheder ville kunne udvides, og det er for mig en meget stor Forskel. Det har for mig en overmaade stor Betydning. En staaende Hær, der er baseret paa den almindelige Krigsmilitarisme og det almindelige Hærdisciplinsystem, er kun en Maskine, i hvilken der trækkes i en Snor fra nogle enkelte ledende Mænd. I de Lande, hvor Eneherredømmet endnu eksisterer, er det kun en enkelt Mand, og selv i konstitutionelle Lande er det overladt til en enkelt Mand at erklære Krig og Fred. Jeg mener, at det er en daarlige Borgen for Fred at være udsat for, eller i det mindste at kunne nære Frygt for, at der kan blive erklæret Krig paa dette eller hint Tidspunkt. Jeg skelner altsaa bestemt imellem og gør stor Forskel paa en staaende Hær og paa et almindeligt Folkeværn. Jeg vil haabe, at Kommissionen maa komme til den Opfattelse, at vort nuværende Forsvar helt maa omdannes, og at der bør indføres et almindeligt Folkeværn i Stedet for en staaende Hær. At den almindelige Værnepligt, som nævnt af det ærede Medlem fra Assens (Berntsen), skal bevares, betragter jeg som en Selvfølge. Der kan vel ikke være Tale om, at vi ved Omdannelsen af vort Forsvarsvæsen skulde kunne komme bort fra den almindelige Værnepligt, det er vel fuldstændig umuligt at tænke sig. Det er ikke min Sag her at sige, hvorledes et saadant Folkeværn skal ordnes. Der er alt anført fra andre ærede Medlemmer — den ærede sidste Taler (Berntsen) antydede det, og det ærede Medlem for Thisted (Andersen-Nygaard), tror jeg, anførte det under Finanslovens 1ste Behandling, at man maaske kunde ordne Forsvaret paa Basis af de bestaaende Gymnastik- og Skytteforeninger, og det er højst troligt, at vi kunde udvikle et Forsvar paa Basis deraf, et Forsvar, der blev betydelig billigere og mindst lige saa betryggende for Danmarks Eksistens og for Befolkningens Rettigheder og Frihed som den Ordning, vi nu have, thi den har jo vist sig at være et godt Vaaben i Magthavernes Hænder, naar de vilde gaa mod Folkets Frihed, Folkets Rettigheder. Et saadant Værn som det, jeg her omtalte, vilde, hvis vi